

Fra ufaglært til faglært

Analyse af hvor stor en andel ufaglærte, der er startet på en erhvervsuddannelse i perioden 2015-19

Baggrund

En fremskrivning fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd viser, at der i 2030 vil mangle 99.000 faglærte på det danske arbejdsmarked. Derudover vil der være et overskud af ufaglært arbejdskraft på 59.000 personer (AE, 2021). For at komme ubalancen til livs kunne en væsentlig løsning være, at flere ufaglærte voksne løftes til et faglært niveau. Men ufaglærte er den målgruppe, som deltager mindst i voksen- og efteruddannelse (VEU), og som er sværest at motivere til at deltage i uddannelse generelt.

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) har i en spørgeskemaundersøgelse fra 2014 blandt 1.000 ufaglærte vist, at en stor gruppe er motiveret til at blive faglærte. Hver femte ufaglært (20 %) i alderen 25-54 år svarede, at de i høj- eller i nogen grad havde lyst til at starte på en erhvervsuddannelse. Derudover vurderede tre ud af fem (59 %), at en erhvervsuddannelse ville gavne dem på arbejdsmarkedet (EVA, 2015). Denne minianalyse følger op på EVA's spørgeskemaundersøgelse ved at koble svarene til registerdata. Analysen undersøger, om de ufaglærte, der var motiverede for uddannelse i 2014, er startet på en erhvervsuddannelse i perioden 2015 til 2019.

Hovedresultater

- I 2014 var 365.167 ufaglærte. Blot 5 % af dem er frem mod 2019 startet på en erhvervsuddannelse.
- Kun 14 % af de ufaglærte, der i 2014 havde lyst til at starte på en erhvervsuddannelse, er i den efterfølgende femårige periode frem mod 2019 startet på en erhvervsuddannelse.
- Blandt de ufaglærte, der havde mindst lyst til en erhvervsuddannelse, er kun 3 % startet inden for fem år.
- Kun 7 % af ufaglærte, som i 2014 mente, at en erhvervsuddannelse ville forbedre deres muligheder på arbejdsmarkedet, er rent faktisk startet på en erhvervsuddannelse efterfølgende.

Kontakt

Konsulent Maria Thiemer, 35 25 66 44, mat@eva.dk

Kommunikationskonsulent Iben Munk Mortensen, 35 25 46 21, imm@eva.dk

DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT

Meget få ufaglærte er startet på en erhvervsuddannelse

Blot 5 % af de ufaglærte, der i 2014 var mellem 25 og 54 år, er startet på en erhvervsuddannelse i perioden 2015-2019. Derudover skal det bemærkes, at det at starte på en erhvervsuddannelse ikke er det samme som at gennemføre den. EVA har tidligere vist, at hver femte voksne på erhvervsuddannelserne falder fra hovedforløbet inden for de første tre år (EVA, 2020). Derfor kan det også forventes, at en del af de 5 %, som har påbegyndt en erhvervsuddannelse i perioden, ikke gennemfører uddannelsen.

TABEL 1

Andelen af ufaglærte, der er startet på en erhvervsuddannelse i løbet af fem år

	Antal	Procent
Startet på en eud	17.623	5 %
Ikke startet på en eud	347.544	95 %
Total	365.167	100 %

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik.

Note: Populationen er personer, der var ufaglærte i 2014 og som i 2014 var mellem 25 og 54 år. Populationen er delt op på, om de i perioden 2015-2019 er startet på en erhvervsuddannelse eller ikke er startet på en erhvervsuddannelse. Ufaglærte, der i 2014 var i gang med en uddannelse, er ikke medtaget i analysen.

Trods lyst starter kun en mindre andel på en erhvervsuddannelse

Ufaglærte er den målgruppe, som deltager mindst i voksen- og efteruddannelse (VEU), og som er sværest at motivere til at deltage i uddannelse. For dem kan motivation for uddannelse afhænge af mange forskellige forhold, herunder deres lyst til uddannelse, om de oplever et behov for uddannelse, og om de har let adgang til uddannelse (Andersen, 2019: 67-72). Denne analyse viser dog, at selvom de ufaglærte har lyst til at starte på en erhvervsuddannelse, er det kun en relativt lille andel, som efterfølgende starter på en erhvervsuddannelse.

Figur 1 viser hvor stor en andel af de ufaglærte, der i 2014 havde lyst eller ikke havde lyst til at starte på en erhvervsuddannelse, og som er startet på en erhvervsuddannelse i perioden 2015-2019.

FIGUR 1

Ufaglærtes lyst til at starte på en erhvervsuddannelse i 2014 og andelen, som er startet på en erhvervsuddannelse i perioden 2015-2019

Ufaglærte, der i 2014 svarede, at de i høj grad eller i nogen grad havde lyst at starte på en erhvervsuddannelse inden for fem år, og som siden hen er:

Ufaglærte, der i 2014 svarede, at de i lav grad eller slet ikke havde lyst at starte på en erhvervsuddannelse inden for fem år, og som siden hen er:

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ufaglærte, EVA (2014) og registerdata fra Danmarks Statistik.

Note: n = 812. Forskellen er statistisk signifikant på et 0,05-niveau. Figuren viser kun andelen af ufaglærte, der er startet på en erhvervsuddannelse i perioden 2015-2019.

Figur 1 viser, at kun en mindre andel af de ufaglærte, der havde lyst til at starte på en erhvervsuddannelse, rent faktisk starter på en erhvervsuddannelse. Kun 14 % af dem, der svarede, at de havde lyst til at starte på en erhvervsuddannelse, er startet på en erhvervsuddannelse i den efterfølgende femårige periode.

Figuren viser samtidig, at der er en endnu mindre andel, som er startet på en erhvervsuddannelse blandt de ufaglærte, som i 2014 ikke havde lyst. Her er det således kun 3 %, der er startet på en erhvervsuddannelse i den efterfølgende femårige periode.

Ser vi kun på forskellen mellem de ufaglærte, som *havde lyst* og de ufaglærte, der *ikke havde lyst* til at starte på en erhvervsuddannelse i 2014, viser analysen, at der er statistisk signifikant flere af dem, der havde lyst til at starte på en erhvervsuddannelse, der starter, end der er blandt de ufaglærte der ikke havde lyst.

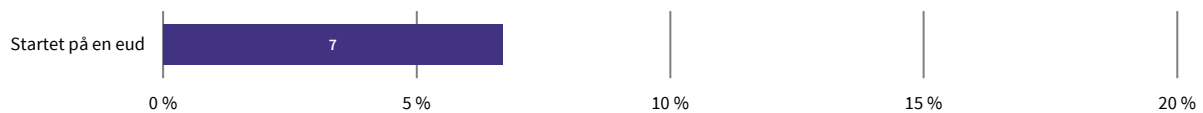
En mindre andel starter på en erhvervsuddannelse, selvom de vurderer, at det vil forbedre deres jobmuligheder

Figur 2 viser ufaglærtes vurdering af, om en erhvervsuddannelse vil forbedre deres muligheder på arbejdsmarkedet i 2014 og andelen, som er startet på en erhvervsuddannelse i perioden 2015-2019.

FIGUR 2

Ufaglærtes vurdering af, om en erhvervsuddannelse ville forbedre deres muligheder på arbejdsmarkedet i 2014 og andelen, som er startet på en erhvervsuddannelse i perioden 2015-2019

Ufaglærte, der i 2014 svarede, at de var meget enige eller lidt enige i, at en erhvervsuddannelse på sigt vil forbedre deres muligheder på arbejdsmarkedet, og som siden hen er:

Ufaglærte, der i 2014 svarede, at de var meget uenige eller lidt uenige i, at en erhvervsuddannelse på sigt vil forbedre deres muligheder på arbejdsmarkedet, og som siden hen er:

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ufaglærte, EVA (2014) og registerdata fra Danmarks Statistik.

Note: n = 766. Forskellen er statistisk signifikant på et 0,1-niveau. Figuren viser kun andelen af ufaglærte, der er startet på en erhvervsuddannelse i perioden 2015-2019.

Figuren viser, at kun 7 % af de ufaglærte, som i 2014 mente, at en erhvervsuddannelse ville forbedre deres muligheder på arbejdsmarkedet, faktisk også er startet på en erhvervsuddannelse efterfølgende.

Og andelen er endnu mindre blandt de ufaglærte, som i 2014 *ikke* mente, at en erhvervsuddannelse ville kunne forbedre deres jobmuligheder. Blandt denne gruppe er det således 3 %, som er startet på en erhvervsuddannelse i den efterfølgende femårige periode.

Denne analyse viser dog, at der er statistisk signifikant flere, der starter på en erhvervsuddannelse blandt gruppen af ufaglærte, som mente at en erhvervsuddannelse vil forbedre deres jobmuligheder på arbejdsmarkedet, end der er blandt de ufaglærte, der ikke mente dette.

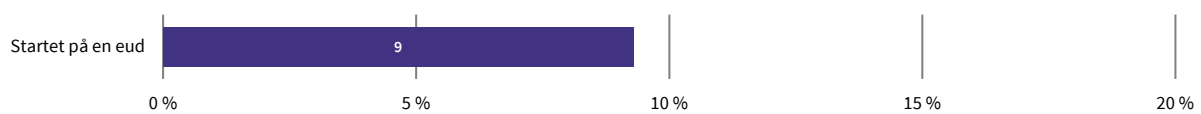
På trods af overvejelser om jobskifte starter en mindre andel af de ufaglærte på en erhvervsuddannelse

Figur 3 viser de ufaglærtes overvejelser om at skifte job i 2014 og andelen, der er startet på en erhvervsuddannelse i perioden 2015-2019.

FIGUR 3

Ufaglærtes overvejelser om at skifte job i 2014 og andelen, som er startet på en erhvervsuddannelse i perioden 2015-2019

Ufaglærte, der i 2014 svarede, at de i høj grad eller i nogen grad havde overvejet at skifte job, og som siden hen er:

Ufaglærte, der i 2014 svarede, at de i mindre grad eller slet ikke havde overvejet at skifte job, og som siden hen er:

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ufaglærte, EVA (2014) og registerdata fra Danmarks Statistik.

Note: n = 808 . Forskellen er statistisk signifikant på et 0,05-niveau. Figuren viser kun andelen af ufaglærte, der er startet på en erhvervsuddannelse i perioden 2015-2019.

Af figur 3 ses, at kun 9 % af de ufaglærte, der i 2014 svarede, at de i høj grad eller i nogen grad havde overvejet at skifte job, starter på en erhvervsuddannelse i den efterfølgende femårige periode.

Samtidig viser figuren, at en endnu mindre andel af de ufaglærte, som i 2014 *ikke* havde overvejet at skifte job, starter på en erhvervsuddannelse. Blandt denne gruppe er det 4 % af de ufaglærte, der starter på en erhvervsuddannelse i den efterfølgende femårige periode.

Ser vi kun på forskellen mellem de ufaglærte, der havde overvejet at skifte job og de ufaglærte, der *ikke* havde overvejet at skifte job, viser analysen, at der er statistisk signifikant flere af de ufaglærte, der havde overvejet at skifte job, der starter på en erhvervsuddannelse, end der er blandt de ufaglærte, der ikke have overvejet dette.

Datagrundlaget

Analysen bygger på data fra EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt et repræsentativt udsnit af ca. 1.000 ufaglærte i aldersgruppen 25-54 år samt på registerdata fra Danmarks Statistik. Spørgeskemaundersøgelsen blev gennemført i 2014 i forbindelse med EVA's rapport "Fra ufaglært til faglært" (2015) og er baseret på respondenter, som pr. 1. oktober 2013 var ufaglærte. Spørgeskemaundersøgelsen afdækker respondenternes motivation for uddannelse samt deres vurdering af forhold, der kan betyde, at man påbegynder en erhvervsuddannelse.

Registerdata fra Danmarks Statistik er anvendt i forbindelse med populationsdata over ufaglærte i 2014, der starter på en erhvervsuddannelse i perioden 2015-2019 samt til at belyse, om respondenterne fra spørgeskemaundersøgelsen er startet på en erhvervsuddannelse i samme periode. Man skal dog være opmærksom på, at de ufaglærtes motivation for uddannelse og deres vurdering af forhold, der kan betyde, at man påbegynder en erhvervsuddannelse, kan have ændret sig siden dataindsamlingen i 2014. Blandt andet i lyset af den lavere ledighed og ændrede vilkår for at påbegynde uddannelse. Derudover ser denne analyse kun på, om de ufaglærte er startet på en erhvervsuddannelse og ikke på, hvad de ufaglærte, der ikke er startet på en erhvervsuddannelse, ellers foretager sig. Fx om de deltager i anden uddannelse eller er i beskæftigelse.

Referencer

AE, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd. (2021). *Danmark mangler 99.000 faglærte i 2030*. København: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd.

Andersen, Michael. (2019). *VEU-håndbogen. Overblik og perspektiver på voksenuddannelse*. København: Samfundslitteratur.

EVA, Danmarks Evalueringsinstitut. (2015). *Fra ufaglært til faglært. Hvad har betydning for ufaglærtes orientering mod at blive faglært?* København: Danmarks Evalueringsinstitut.

EVA, Danmarks Evalueringsinstitut. (2020). *Voksne på erhvervsuddannelsernes hovedforløb. Udviklingen i tilgang, frafald og elevprofil efter erhvervsuddannelsesreformen*. København: Danmarks Evalueringsinstitut.